

Sygnatura akt XVIII C 407/18

POSTANOWIENIE

Dnia: 31 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XVIII Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO **Katarzyna Szmytke**

Ławnicy: -

Protokolant: -

po rozpoznaniu w dniu: 25.10.2018 r. w Poznaniu

na posiedzeniu jawnym

w sprawie z powództwa: **M. S.**

przeciwko: **M. M., G. P., M. P.**

o: **zapłatę**

postanawia:

Wobec cofnięcia przez powoda pismem z dnia 25.10.2018r., wniesionym przed rozpoczęciem rozprawy pozwu wobec pozwanych: M. M., G. P., M. P., a następnie dodatkowo zrzeczenia się przezeń pismem z dnia 29.10.2018r. roszczeń wobec wyżej wymienionych:

1. Uchylić nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 06.11.2015r. w sprawie o sygn. XVIII. Nc. 94/15 wobec M. M., G. P., M. P. – w całości.

2. Postępowanie w sprawie wobec pozwanych wymienionych w punkcie 1 umorzyć.

3. Kosztami niniejszego procesu obciążyć powoda w całości i na tej podstawie:

a) nakazać ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę: 6.750 zł tytułem nieuiszczonej dotąd części wpisu sądowego,

b) zasądzić od powoda na rzecz adw. P. C. tytułem nieopłaconej przez zastępowaną przez nią stronę pomocy prawnej – udzielonej jej przez wymienioną adwokat z urzędu – kwotę 5.400 zł.

4. Odrzucić zażalenie z dnia 12.06.2018r. pozwanych G. P. i M. P. (k. 174-176) na postanowienie tutejszego Sądu z dnia 03.04.2018r. o nadaniu przeciwko nim klauzuli wykonalności, na podstawie art. 492 § 3 k.p.c., nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 06.11.2015r. w sprawie o sygn. XVIII. Nc. 94/15.

/-/ K. Szmytke

UZASADNIENIE

Pozwem nadanym w palcówce pocztowej w dniu 01.10.2015 r, powód M. S., domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zobowiązującego pozwanych M. M., G. P., M. P., E. G., M. G. i M. K. do zapłaty

na rzecz powoda solidarnie kwoty 180.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że roszczenie wywodzi się z wypełnionego należycie weksla własnego wystawionego przez M. M., poręczonego przez pozostałych pozwanych. Powód twierdził, że weksel, pomimo przedstawienia go pozwanym do wykupu, nie został wykupiony.

W dniu 06.11.2015 r. tutejszy Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w sprawie o sygn. akt XVIII Nc 94/15, orzekając zgodnie z żądaniem pozwu. Odpisy nakazu wraz z odpisami pozwu zostały doręczone: M. M. w dniu 17.11.2015 r., M. P. i G. P. w dniu 16.11.2015 r., M. K. w dniu 07.12.2015 r. Korespondencja adresowana do E. G. i M. G. wróciła w dniu 07.12.2015 r., podwójnie awizowana.

W dniu 30.11.2015 r. pozwani G. P. i M. P. wnieśli skutecznie zarzuty od nakazu zapłaty, domagając się jego uchylenia i oddalenia powództwa.

W dniu 01.12.2015 r. skuteczne zarzuty od nakazu zapłaty wniosła pozwana M. M..

Pismem z dnia 18.12.2015 r. powód cofnął powództwo w stosunku do M. K., załączając pisemne oświadczenie pozwanej, z którego to oświadczenia wynika, że wyraziła ona zgodę na cofnięcie wobec niej pozwu i nie żąda od powoda zasądzenia na swoją rzecz żadnych kosztów. Wobec powyższego, postanowieniem z dnia 08.02.2016 r. Sąd uchylił nakaz zapłaty w stosunku do tej pozwanej i umorzył wobec niej postępowanie w sprawie.

Postanowieniem z dnia 07.03.2018 r. Sąd ustanowił dla pozwanej M. M. pełnomocnika z urzędu, którego Okręgowa Rada Adwokacka w P. wyznaczyła w osobie adw. P. C..

Postanowieniem z dnia 07.03.2018 r. Sąd zwolnił pozwanych M. M., G. P. i M. P. od kosztów sądowych w zakresie opłaty od zarzutów od nakazu zapłaty.

Zarządzeniem sędziego z dnia 07.03.2018 r. sprawa została zarejestrowana w repertorium C oraz wyznaczono termin rozprawy na dzień 03.07.2018 r.

W dniu 03.04.2018 r., na wniosek powoda, tutejszy Sąd nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności co do pozwanych E. G., M. G., G. P., M. P. i M. M..

W piśmie z dnia 28.05.2018 r. pełnomocnik pozwanej M. M., podtrzymał stanowisko pozwanej wyrażone w zarzutach od nakazu zapłaty, jednocześnie wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu, wskazując, że nie zostały one uiszczane ani w całości, ani w części.

W dniu 12.06.2018 r. pozwani G. P. i M. P. wnieśli zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w dniu 06.11.2015 r. oraz o udzielenie zabezpieczenia poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sokołowie Podlaskim pod sygn. akt KM 766/18. W uzasadnieniu pozwani wskazali, że w związku z wniesieniem przez nich zarzutów, nakaz zapłaty nie uprawomocnił się, a jako nieprawomocny nie mógł zostać zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

W piśmie z dnia 13.06.2018 r. pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie zarzutów pozwanych, powołując się na abstrakcyjny charakter zobowiązania wynikającego z weksla. Jednocześnie wniósł o zniesienie terminu rozprawy wyznaczonego na dzień 03.07.2018 r.

Zarządzeniem sędziego z dnia 02.07.2018 roku, termin rozprawy został zniesiony, natomiast nowy termin wyznaczono na dzień 25.10.2018 r.

W wykonaniu zobowiązania Sądu, w piśmie z dnia 16.07.2018 r pozwani G. P. i M. P. wyjaśnili, że złożony przez nich uprzednio wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego należy traktować jako wniosek o wstrzymanie wykonania istotnego dla spawy nakazu zapłaty.

W dniu 25.10.2018 r, przed rozprawą, powód cofnął pozew wobec M. M., G. P. i M. P., wnosząc o nieobciążanie go kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c., a jako przyczynę cofnięcia pozwu podał brak woli procesowania się z pozwanymi. Zaznaczył, że w dacie wniesienia pozwu, jak i w dacie jego cofnięcia powództwo było zasadne

Na rozprawie w dniu 25.10.2018 r pełnomocnik pozwanej M. M. wyraził zgodę na cofnięcie pozwu i wniósł o obciążenie powoda kosztami postępowania w tym kosztami zastępstwa procesowego pozwanej wg norm przepisanych.

Pismem z dnia 29.10.2018 r. powód potwierdził cofnięcie pozwu w stosunku do M. M., G. P. i M. P., zrzekając się jednocześnie roszczenia i wnosząc o nieobciążanie go kosztami zgodnie z art. 102 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 332 § 2 k.p.c. w zw. z art. 353² k.p.c. – sąd jest związany wydanym wyrokiem od chwili jego ogłoszenia, jednakże w razie cofnięcia pozwu przed uprawomocnieniem się wyroku i przed jego zaskarżeniem z jednoczesnym zrzeczeniem się dochodzonego roszczenia, a za zgodą pozwanego również bez takiego zrzeczenia, sąd pierwszej instancji uchyli swój wyrok i postępowanie w sprawie umorzy, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne, przy czym swoje postanowienie w tym przedmiocie może wydać na posiedzeniu niejawnym; do nakazów zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy o wyrokach, jeżeli kodeks nie stanowi inaczej. Oczywiście nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym wiąże sąd nie od chwili jego ogłoszenia, skoro do takiego nie dochodzi, ale od chwili jego wydania, czyli od chwili podpisania sentencji.

Mając powyższe na uwadze i stwierdziwszy, iż brak jest podstaw do przyjęcia, że cofnięcie pozwu, w okolicznościach sprawy jest niedopuszczalne, Sąd, na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz art. 355 § 1 k.p.c., orzekł jak w punktach 1 i 2 postanowienia.

Zawarte w punkcie 3 postanowienia orzeczenie o kosztach znajduje swe uzasadnienie w treści art. 203 § 2 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa; na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Drugi przepis natomiast stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

W orzecznictwie przyjmuje się, że w wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Powoda uznaje się w tej sytuacji za przegrywającego sprawę. Dopuszcza się jednak odstępstwo od tej zasady, w sytuacji gdy powód wykaze celowość dochodzenia swoich praw i obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wniesienia pozwu, a cofnięcie jest następstwem zaspokojenia przez przeciwnika dochodzonego roszczenia po dacie wniesienia pozwu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07 marca 2013 roku, IV CZ 8/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 08 lutego 2012 r, V CZ 109/11).

Dopuszczalne jest zatem także, w wypadkach szczególnie uzasadnionych, stosownie do art. 102 k.p.c., zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów albo nie obciążanie jej w ogóle kosztami, jeżeli przemawiają za tym względy słuszności. Treść art. 102 k.p.c., jako wyjątku od podstawowej, unormowanej w art. 98 § 1 k.p.c., zasady musi być interpretowana w sposób ścisły. Przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi. Do okoliczności branych tutaj pod uwagę przez sąd należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i dotyczące stanu majątkowego, sytuacji życiowej strony, jak również jej zachowania się wobec przeciwnika procesowego. Okoliczności te powinny być jednak przede wszystkim oceniane z uwzględnieniem zasad współzycia

społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., sygn. akt II CZ 223/73).

Z uwagi na to, że nie obciążenie cofającego pozew kosztami postępowania jest wyjątkiem od zasady, iż to on ponosi te koszty, na nim spoczywa ciężar wykazania, że zachodzą wskazane wyżej, wyjątkowe okoliczności uzasadniające nie obciążenie go kosztami (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2009 r., sygn. akt V CZ 58/09). Dlatego też, w piśmie cofającym pozew powód powinien wskazać okoliczności, których analiza prowadzić mogłaby do odstąpienia przez Sąd od obciążania go kosztami procesu jako strony przegrywającej postępowanie sądowe.

W realiach niniejszej sprawy powód cofnął skutecznie pozew, a pełnomocnik pozwanej M. M. złożył w terminie wniosek o obciążenie powoda kosztami procesu w związku z cofnięciem i umorzeniem postępowania. Cofając pozew, powód jednocześnie wniósł o nieobciążenie go kosztami na podstawie art. 102 k.p.c. Ograniczył się jednakże do sformułowania powyższego wniosku, w żaden sposób go nie uzasadniając. Brak wykazania wyjątkowych okoliczności prowadzących do choćby częściowego odstąpienia od obciążania powoda kosztami procesu skutkowało zasądzeniem tych kosztów zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c.

Na koszty procesu złożyła się nieuiszczona część opłaty od pozwu w kwocie 6.750 zł, którą na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Poznaniu, a także koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej M. M. z urzędu w kwocie 3.600 zł, ustalonej na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu).

W punkcie 4 postanowienia Sąd odrzucił zażalenie pozwanych G. P. i M. P. na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu przez tutejszy Sąd w dniu 06.11. 2015 r, w sprawie o sygn. akt Nc 94/15.

Zgodnie z artykułem 795 § 1 k.p.c., na postanowienie sądu co do nadania klauzuli wykonalności, przysługuje zażalenie. Bieg terminu do wniesienia zażalenia rozpoczyna się dla wierzyciela od daty wydania mu tytułu wykonawczego lub doręczenia postanowienia odmownego, a dla dłużnika – od daty doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. W postępowaniu klauzulowym stosuje się odpowiednio przepisy o procesie, o czym stanowi art. 13 § 2 k.p.c. Oznacza to, że do zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy o zażaleniach w procesie, tj. art. 394-398 k.p.c. Te z kolei przepisy odsyłają do odpowiedniego stosowania do postępowania toczącego się na skutek zażalenia, przepisów o postępowaniu apelacyjnym (art. 397 § 2 zd. 2 k.p.c.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w sytuacji wniesienia zażalenia po upływie przepisanej terminu, nieopłaconego lub z innych przyczyn niedopuszczalnego, podlega ono odrzuceniu przez sąd pierwszej.

W niniejszej sprawie Sąd uchylił nakaz zapłaty, któremu została nadana klauzula wykonalności. Wobec czego także postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności temu nakazowi zapłaty zostało wyeliminowane z obrotu prawnego. Wobec powyższego rozpoznanie zażalenia pozwanych G. P. i M. P. na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności stało się bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

/-/ K. Szymtke